

Taupīga saimniekošana

Uzņēmēji nemēdz lieki netērēties, bet, kā uzzināt, kur vēl var atrast rezerves racionālākai saimniekošanai un kurās situācijās nepārcensties. Tāpēc *Latvijas Zaļais punkts* sniedz padomus, kurus kā atbildi uz saviem jautājumiem jau saņēmuši mūsu aktīvākie klienti.

Mūsu uzņēmums ir pārtikas preču ražotājs. Daļu no saražotajām precēm uzņēmums izved no Latvijas un daļu pārdod Latvijas teritorijā. Izejvielas preču ražošanai uzņēmums iepērk ārpus Latvijas. Iepakojumu, kurā iepakoti pašražotās preces, uzņēmums iepērk Latvijā. Vai, aprēķinot dabas resursu nodokli par preču iepakojumu, uzņēmumam ir tiesības atskaitīt no Latvijas izvesto preču iepakojuma svaru?

Saskaņā ar kopš 15.12.2005. spēkā esošā Dabas resursu nodokļa likuma 3. pantu dabas resursu nodokļa maksātājs ir persona, kura:

- pirmā Latvijas realizē preces iepakojumā (arī kopā ar precī ievesto precei pievienoto primāro, sekundāro un terciāro iepakojumu), kā arī pircēja ērtības vai reklāmas noformējuma dēļ iepakotu vai neiekototu preču vai produktu kopumam (pirkumam) pievieno iepakojumu;
- savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmanto iepakojumā iegādātas preces (arī kopā ar precī ievesto precei pievienoto primāro, sekundāro un terciāro iepakojumu), izņemot preces iepakojumā, kuras aplikamas ar nodokli, tās realizējot.

Šis pants nosaka, kas ir dabas resursu nodokļa maksātājs. Saskaņā ar iepriekš minēto, ja uzņēmums savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai ievēd Latvijā iepakotas preces, uzņēmumam ir jāaprēķina dabas resursu nodoklis par šo preču iepakojumu. Tomēr ir iespēja ietaupīt, jo saskaņā ar Ministru kabineta 19.06.2007. noteikumu Nr. 404 «Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un audītē apsaimniekošanas sistēmas» 86. punktu nodokļa maksātājs, kas ievēd preces iepakojumā un pēc preču izpakošanas šo iepakojumu realizē, izvedot to ārpus Latvijas Republikas teritorijas, vai šo iepakojumu izmanto citu preču iepakojumam, kuras realizē ārpus Latvijas Republikas teritorijas, un nodokļa maksātājs var dokumentāri pamatot attiecīgā iepakojuma izvešanu:

- nodokli nemaksā, ja preču iepakojumā ievēšana un šo preču iepakojuma izmantošana citu preču vai izstrādājumu iepakojumam un šo iepakoto preču

vai izstrādājumu izvešana notikusi vienā nodokļa maksāšanas periodā;

- maxsāto nodokļa summu ieskaita nodokļa avansa maksājumā, ja preču iepakojumā ievēšana un šo preču iepakojuma izmantošana citu preču vai izstrādājumu iepakojumam un šo iepakoto preču vai izstrādājumu izvešana notikusi dažādos nodokļa maksāšanas periodos un nodokļa maksātājs var dokumentāri pamatot nodokļa samaksu.

Kas attiecas uz iepakojuma materiāliem, ko uzņēmums iepērk Latvijā un pievieno pašražotām precēm, jāatceras: ja preces realizē Latvijā — nodokli par iepakojumu aprēķina; ja preces izved no Latvijas — nodokli neaprēķina.

Preču ievēduma, ražošanas un izdevuma plūsmās būtiska ir iepakojuma kā dabas resursu nodokļa uzskaites pareiza organizēšana. Lai kaut ko atskaitītu», šim apjomam (t.i., konkrētās preces konkrētam iepakojumam) sākotnēji ir jābūt uzskaitītam kopējā dabas resursu nodokļa aprēķinā. Nevar atskaitīt no Latvijas izvesto pašražoto preču iepakojumu, ja tas nav bijis uzskaitīts, vai nu ievēdot Latvijā, vai nopērkot Latvijā.

Mans uzņēmums ir saņēmis atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa samaksas par elektriskām un elektroniskām iekārtām. Atskaitēs, kuras esmu iesniedzis apsaimniekotājam par 2015. gadu, esmu uzrādījis visu 2015. gadā Latvijā ievesto elektrisko iekārtu svaru, bet liela daļa no šīm iekārtām nav realizētas un atrodas noliktavā. Vai es varu saņemt atpakaļ naudu no apsaimniekotāja par 2015. gadā Latvijā nepārdotajām elektriskajām iekārtām?

Saskaņā ar kopš 15.12.2005. spēkā esošā Dabas resursu nodokļa likuma 3. pantu dabas resursu nodokļa maksātājs ir persona, kura pirmā Latvijas Republikas teritorijā realizē videi kaitīgas preces un savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmanto videi kaitīgas preces, izņemot preces, kuras aplikamas ar nodokli, tās realizējot. Elektriskās un elektroniskās iekārtas ir videi kaitīgas preces.

Tātad dabas resursu nodokļa maksātājam ir pienākums aprēķināt dabas resursu

nodokli par videi kaitīgām precēm tajā periodā, kad notikusi šo preču pirmā realizācija Latvijas Republikas teritorijā. Nodokļa maksātāja ērtības dēļ Ministru kabineta 19.06.2007. noteikumu Nr. 404 «Kārtība, kādā aprēķina un maksā dabas resursu nodokli, izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju un audītē apsaimniekošanas sistēmas» 53. punkts nosaka, ka nodokli par videi kaitīgām precēm vai iepakojumu nodokļa maksātājs var samaksāt tūlīt pēc šo preču vai iepakoto preču ievēšanas Latvijas teritorijā. Līdz ar to uzņēmumam ir tiesības izvēlēties sev ērtāku nodokļa uzskaites brīdi. No uzdotā jautājuma var secināt, ka uzņēmums ir izvēlējis uzskaitīt dabas resursu nodokli par elektriskām un elektroniskām iekārtām to ievēšanas brīdī Latvijas teritorijā.

Nodokļa maksātājam, noslēdzot līgumu ar videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekotāju par atkritumu apsaimniekošanu, nodokļa maksātājs saņem atbrīvojumu no dabas resursu nodokļu samaksas. Dabas resursu nodokļa likuma 9. pants paredz, ka nodokli par videi kaitīgām precēm nodokļa maksātājs nemaksā, ja tas nodrošina vides aizsardzības normatīvajos aktos noteikto videi kaitīgu preču atkritumu reģenerācijas normu izpildi, kā arī ir noslēdzis ar videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekotāju (piemēram, AS *Latvijas Zaļais punkts*) līgumu par piedalīšanos videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanas sistēmā. Tātad gan uzņēmumam, gan tā līgumpartnerim/apsaimniekotājam ir savi pienākumi līguma ietvaros. Videi kaitīgu preču apsaimniekotājam ir pienākums nodrošināt šī uzņēmuma elektrisko un elektronisko iekārtu reģenerācijas normu izpildi.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumu Nr. 1294 «Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par videi kaitīgām precēm» 1. pielikumu termiņš, kurā jāveic elektrisko un elektronisko iekārtu reģenerācija noteiktos apjomos, ir kalendāra gads. Tātad, ja uzņēmums ir izvēlējis uzskaitīt dabas resursu nodokļa objektu — elektriskām un elektroniskām iekārtas — pēc to ievēšanas Latvijas teritorijā, nevis pēc pirmās realizācijas un par šiem Latvijā ievestajiem apjomiem ir jau paziņojis apsaimniekotājam, uzņēmums automātiski «devis» rīkojumu savam līgumpartnerim, videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekotājam, reģenerēt tādu elektrisko un elektronisko iekārtu apjomu, kuru uzņēmums ir uzrādījis apsaimniekotājam iesniegtajās atskaitēs (šajā gadījumā atskaitēs par visu 2015. gadu). Apsaimniekotājs uzņēmuma iemaksāto apsaimniekošanas maksu izlie-to reģenerācijas nodrošināšanai, un līdz ar to ir nepamatoti atprasīt naudu par jau notikušu pakalpojumu.

Lai šādas situācijas nerastos, AS *Latvijas Zaļais punkts* iesaka uzņēmumā mainīt dabas resursu nodokļa uzskaites kārtību, uzskaitot un apsaimniekotājam paziņojot elektrisko un elektronisko iekārtu svaru nevis pēc ievēšanas Latvijā, bet gan tajā

Laura Berga,
AS *Latvijas Zaļais punkts*
direktora vietniece,
Vides pārvaldības vadītāja

periodā, kad ir notikusi elektrisko un elektronisko iekārtu pirmā realizācija Latvijas Republikas teritorijā.

Mūsu uzņēmums ievēd Latvijā saldētās zivis no ārvalstu piegādātāja. Ārvalstu piegādātājs savā ražotnē zivis ir iepakojis Latvijā saražotos iepakojuma izstrādājumos, kurus mēs esam viņam piegādājuši. Vai mums tiešām ir jāmaksā dabas resursu nodoklis par šiem iepakojuma materiāliem, ja tie ir ražoti Latvijā?

Uz minētajiem iepakojuma izstrādājumiem jāraugās divējādi. Sākotnēji, kad jūs to iegādājāties vai saražojāt Latvijā, tie ir klasificējami kā prece, jo tie vēl nepilda

iekājuma funkcijas.

Kā noteikts 20.12.2001. pieņemta iepakojuma likuma 1.1 panta 1. daļā, iepakojums ir precēm pievienots izstrādājumu kopums, ko izmanto, lai aizsargātu, saturētu, piegādātu, uzglabātu, ērti lietotu, realizētu izejvielas un gatavas preces un iepazīstinātu ar tām visā iepakojuma aprites ciklā no ražotāja līdz patērētājam. Bet Jūsu gadījumā, izvedot iepakojuma materiālu no Latvijas, tas ir prece un līdz ar to nav dabas resursu nodokļa objekts.

Saskaņā ar kopš 15.12.2005. spēkā esošā Dabas resursu nodokļa likuma 4. panta 1. daļas 6. punktu preču un izstrādājumu iepakojums ir viens no dabas resursu nodokļa objektiem.

Tad, kad ārvalstu piegādātājs ir iepakojis saldētās zivis no Latvijas vestajā iepakojumā, tās ir atgādātas uz Latviju un jūs uzņēmums ir pirmais, kas Latvijā realizē šo produkciju, tad jums ir jāaprēķina dabas resursu nodoklis par saldēto zivju iepakojumu, jo Dabas resursu nodokļa likuma 3. panta 1. daļas 2. punktā noteikts, ka dabas resursu nodokļa maksātājs ir persona, kura pirmā Latvijas Republikas teritorijā realizē preces iepakojumā (arī kopā ar precī ievesto precei pievienoto primāro, sekundāro un terciāro iepakojumu).

Kāda ir juridiskās personas atbildība par iepriekšējā kalendāra gadā neuzskaitītajiem dabas resursu nodokļa objektiem — iepakojumu un videi kaitīgām precēm, ja tai ir bijis atbrīvojums no dabas resursu nodokļa samaksas šajā periodā, piedaloties apsaimniekošanas sistēmā?

Juridiskajai personai ir iespēja saņemt atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un videi kaitīgām precēm. Tomēr atbrīvojuma no dabas resursu nodokļa samaksas iegūšana nenozīmē, ka juridiskajai personai nav jāveic iepakojuma un videi kaitīgu preču uzskaitē, jo atbrīvojums ir no nodokļa samaksas, nevis

no paša dabas resursu nodokļa.

Tātad nodokļa maksātājam paliek par pienākumu dabas resursu nodokļa uzskaitē un viss, kas ar to saistībā, piemēram, iepakojuma materiāla veida un svara noteikšanas un videi kaitīgu preču svara noteikšanas metodes izvēle, svara un veida pamatojuma dokumentu nepieciešamība uzskaites nodrošināšanai utt.

Pamatojoties Dabas resursu nodokļa likuma 8. un 9. panta 1. daļu, atbrīvojuma saņemšanai no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un videi kaitīgām precēm priekšnosacījums ir reģenerācijas normu izpilde. Ja uzņēmums savam līgumpartnerim, apsaimniekotājam, paziņo visus ar dabas resursu nodokli aplikamos preču iepakojuma un videi kaitīgu preču apjomus, apsaimniekotājs saņemtas tos reģenerēt. Ja gadījumā apsaimniekotājs kādu iemeslu dēļ nav veicis reģenerāciju normatīvajos aktos paredzētajos apjomos, apsaimniekotājam tiek aprēķināta soda nauda.

Tomēr, ja dabas resursu nodokļa maksātājs savam līgumpartnerim, apsaimniekotājam, nav paziņojis visus ar dabas resursu nodokli aplikamos preču iepakojuma un videi kaitīgu preču apjomus, apsaimniekotājs reģenerē tikai to daļu, kas viņam ir paziņota. Šinī gadījumā uzņēmums ir nepamatoti slēpis vai arī neuzrādījis apsaimniekotājam ar dabas resursu nodokli aplikamos preču iepakojuma un videi kaitīgu preču apjomus. Tātad uzņēmumam par šo apjomu būtu jāaprēķina pilnais dabas resursu nodoklis. Ja uzņēmums to nav izdarījis saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma 31. panta 1. daļu, no nodokļa maksātāja tiek piedzīta soda nauda divkārtā nesamaksātā nodokļa apmērā atbilstoši pamatlīkēm par pārskatos nenorādīto (slēpto) realizēto vai savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantoto videi kaitīgu preču vai iepakojuma apjomu.

Zaļāk = lētāk! 100%

Slēdz līgumu ar Latvijas Zaļo punktu un saņem atbrīvojumu no Dabas Resursu nodokļa!

3 pakalpojumi

Iepakojuma apsaimniekošana

Elektropreču apsaimniekošana

Videi kaitīgu preču apsaimniekošana

Iegūsti arī

- Pārlicēību par likumā noteikto prasību izpildi
- Vienkāršu un saprotamu elektronisko atskaišu iesniegšanas kārtību latviešu un krievu valodā
- Bezmaksas konsultācijas un regulāras apmācības
- Tiesības uz savu preču iepakojuma novietot Zaļā punkta preču zīmi
- Videi draudzīga uzņēmuma tēlu, iesaistoties Latvijas Zaļā punkta organizētos sabiedrības informēšanas projektos

Mēs palīdzēsim rast risinājumus jums neskaidros jautājumos!

Rakstiet uz *Latvijas Zaļā punkta*
e-pasta adresi info@zalais.lv
un lasiet atbildes žurnālā *Bilance*.

SADARBĪBĀ AR

